

SZÍN SZÓKINCSTÁR A MŰVELŐDÉSI KEDV ÖSZTÖNZÉSÉRE

MEGÉRZÉS

A személyiség világgal, környezetével, másik emberrel, önmagával kapcsolatos érzelmi viszonya. Ösztönös, sejtéses, mozaikos jelenség, kommunikálhatósága ezért bonyolult, nem mindig kerek egész, racionálisan nem mindig magyarázható. Függs az egyén önmagával, környezetével kapcsolatos érdeklődésének sokoldalúságától, kíváncsiságától, nyitottságától és attól is, hogy a közvetlen környezet „mit enged meg” ebből kibeszélni, megosztani.

A megérzés nagy ajándék. Olyan alakuló összefüggésekre segít ráérezni, amiknek birtokában érzékenyebben, tapintatosabban, eredményesebben formálhatók a kapcsolatok, a tettek, reménytelibbé, segítőkészebbé alakul a személyiség és az intézmények viszonya. A megérzés „radar”, aminek birtokában, a közművelődésben dolgozó szakember időben képes azt a tudást, képességfejlesztő szükségletet és szolgáltatást felismerni, biztosítani, amitől, az adott közösség, környezet életminőségének alakulása jelentősen függhet.

MEGISMERÉS

Az öt érzékszerv információi és az agy integráló tevékenysége által az egész életet végigkísérő spontán módon és céltudatosan megvalósuló tevékenység, folyamat. Ha az egyik érzékszerv sérült, a szervezet a másik szuperérzékenységgel törekszik kompenzálni az információ hiányát. Céltudatos változata a tanulás, amit a pedagógiai intézmények tudás- és képességfejlesztő kötelező, államilag garantált szolgáltatásain kívül az önképzési lehetőségek sokasága (művelődési közösségek, tanfolyamok, könyvtárak, múzeumok,

tanulmányutak stb.) biztosít. Egész életen át tanuljuk környezetünket, önmagunkat, társainkat, lehetőségeinket, ezért a különböző korosztályok megismerési formái speciálisan mások lehetnek, ezekhez a közművelődési szolgáltatások kínálata döntő jelentőségű lehet. Az otthon elektronikus csatornákon igénybe vehető ismeret- és képességfejlesztő lehetőségek kínálata csekély, a tömegkommunikáció a szórakoztatást tartja fontos feladatának. Az igaz, hogy sokkal hatékonyabb egy szakértő vezető által irányított közösségben tanulni. Kifejezéseink: kiismer, félreismer, átver, kimutatta a foga fehérlését stb. jelzik a megismerés manipulálhatóságát.

MEGÉRTÉS

A személyiség világgal, környezetével, intézményeivel, a másik emberrel, önmagával kapcsolatos értelmi viszonya. A környezet és benne a saját helyzet felismerése, megértése döntő jelentőségű, sorsfordító élmény lehet. Mások megértésének feltétele a reális önismeret, az együttműködésre való hajlam, igény, a szolidaritás, az együttérzés képessége. Mélységre, hatékonyságra függ a személyiség adottságainak kihasználtságától, értelmi képességeinek, önismeretének fokától, a változó körülményekhez való alkalmazkodási készségétől, érdeklődésétől, a szükséges információkhoz való hozzájutás lehetőségeitől, az intézményes tudás- és képességkínálat elérhetőségétől, gazdagságától. Az önzés erősen gátolja a megértést.

Az ember felelős életének alakulásáért. Feltétele, hogy az ember a sodrott, az önsajnáló, az alattvalói lét helyett vállalja a megcsinált, az önmaga által alakított élet feladatait, nehézségeit, akarja érteni helyét és szerepét, lehetőségeit a világban, akarja formálni jelenét és jövőjét